

Havik *Accipiter gentilis* slaat Ransuil *Asio otus* op nest

Op 22 maart 1998 werd tijdens een wandeling door het Praambos in Zuidelijk Flevoland een broedende Ransuil *Asio otus* op een oud buizerd-nest aangetroffen. Het nest bevond zich in een wilg op c. zes meter hoogte, niet ver van de bosrand.

Op 5 mei 1998 om 14u30 trof de waarnemer al kijkend vanuit de bosrand op c. 20 meter afstand de Ransuil wederom op het nest aan. Plotseling dook een adult mannetje Havik *Accipiter gentilis* met grote snelheid op het nest en sloeg daarbij de volwassen Ransuil. De Havik trok de vogel van het nest, viel met de Ransuil in zijn klauwen naar beneden, en verdween daarbij in de ondergroei van brandnetels en Kleefkruid. Toen de waarnemer dichterbij kwam vloog de Havik op en liet daarbij de Ransuil los. De nog op de grond liggende en in volledig stress verkerende Ransuil kon gemakkelijk worden opgepakt. Op basis van bandering en aanwezigheid van een duidelijk broedplek, kon de vogel met zekerheid als volwassen vrouwtje worden gedetermineerd. De positie van de diepe afdrukken van de klauwen van de Havik in de borst en in de rug van de Ransuil gaven aan dat de Ransuil van schuin linksvoor was aangevallen, hetgeen in overeenstemming is met de waarneming. Afgezien van enkele druppels bloed waren er geen zichtbare verwondingen, zodat na enkele minuten werd besloten om de Ransuil weer te laten gaan. Op het moment dat de Ransuil laag door het bos wegvloog reageerde een uilskuiken vanuit de vegetatie. Het jong woog 169 gram en zal derhalve c. 13 dagen oud geweest zijn. Verder bevond zich in het nest nog een zeer klein, maar onbevucht ei (15 gram & 39.2 x 31.5 mm) en tussen de takken, vlak naast het nest, hing een dood jong van c. 1 à 2 dagen oud.

Uit de literatuur is bekend dat zowel jonge als oude Ransuilen op het menu van de Havik staan. Maar hoe en wanneer de Havik aan volgroeide Ransuilen komt staat nergens beschreven. Ook staat nergens beschreven of deze door het mannetje dan wel door het vrouwtje Havik worden geslagen. Bovenstaande waarneming maakt in ieder geval duidelijk dat mannetjes Haviken er niet voor terugdeinzen om een grote en gevaarlijke prooi als een vrouwtje Ransuil aan te vallen.

Summary Goshawk catches Long-eared Owl from nest

In March 1998 an occupied nest of a Long-eared Owl *Asio otus* was found in the Praambos, Zuidelijk Flevoland.

The nest was situated at 6 m height in a tree close to the forest edge. During a visit in the afternoon (14h30) of 5 May, an adult male Goshawk *Accipiter gentilis* was seen hitting the adult female owl on the nest, attacking from the left front side. With the owl in his claws the Goshawk tumbled to the ground. When the observer came closer, the Goshawk flew away and the owl could be picked up. She did not seem to be badly hurt and could be released after a few minutes.

Literatuur

- BIJLSMA R. G. 1993. Ecologische atlas van de Nederlandse roofvogels. Schuyt & Co., Haarlem.
- CRAMP S. & SIMMONS K. E. L. (eds) 1980. The Birds of the Western Palearctic, Vol. 2. Oxford University Press, Oxford.
- GLUTZ VON BLOTZHEIM U. N. & BAUER K. M. 1980. Handbuch der Vögel Mitteleuropas, Band 9. Akademische Verlagsgesellschaft, Wiesbaden.
- MEBS T. 1966. Eulen und Käuze - Strigidae. Franckische Verlagshandlung, W. Keller & Co., Stuttgart.
- MIKKOLA H. 1983. Owls of Europe. T & A D Poyser Ltd., Staffordshire, England.
- OPDAM P. 1978. De havik. Het Spectrum, Utrecht/Antwerpen.
- ROSSING G. 1996. Een bijzondere waarneming: Havik pakt Kerkuil. De Takkeling 4(3): 26.
- VOOUS K. H. 1988. Owls of the Northern Hemisphere. Williams Collins Sons & Co. Ltd., London.

Mervyn Roos, Kustrif 2, 8224 BA Lelystad

Kokmeeuw *Larus ridibundus* vangt Bosmuis *Apodemus sylvaticus*

Op 19 juni 1997, tijdens het maken van gedragsprotocollen van kuikens van de Grote Stern *Sterna sandvicensis* op Griend, werd gezien hoe een Kokmeeuw een Bosmuis ving. De Kokmeeuw hield een kuiken van een Grote Stern in de gaten, dat op het punt stond gevoerd te worden. Op het moment dat de ouderlijke Grote Stern met de vis in zijn snavel bij het kuiken landde, rende de Kokmeeuw op de vis af in een poging deze te stelen. De Grote Stern ontweek de aanval en vloog met de vis weg. Wellicht opgeschrikt door alle conternatie sprong er, vlak naast het kuiken, een bruine flits op uit het gras. In een reflex hapte de Kokmeeuw naar het bewegende bolletje en hield vervolgens verbaasd een Bosmuis in zijn snavel geklemd. De Kokmeeuw, gebiologeerd door zijn ongewone vangst, bleef een paar seconden onbeveeglijk staan en vergat om de muis door te slikken. Net lang genoeg voor een aanvliegende Stormmeeuw *Larus canus* om hem de muis afhandig te maken.

Knaagdieren komen maar zelden voor op het